

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2019

Rozdział I Wstęp

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487 z późniejszymi zmianami).

Gminny program ma na celu zdiagnozowanie problemu alkoholizmu, nakreślenie kierunków profilaktyki przeciwalkoholowej zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień, które już występują oraz zapobieganie powstawaniu nowych.

Program tworzony jest przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Prezydenta Miasta i uchwalany przez Radę Miasta. Za realizację Programu odpowiada Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta - Główny Specjalista - Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych wykorzystując do tego podmioty i środki wymienione w dalszej części opracowania.

Zaobserwowane problemy związane z alkoholizmem mieszkańców naszego miasta to:

1. Szkody zdrowotne u osób pijących i narkotyzujących się (choroby somatyczne, postępująca degradacja psychofizyczna, zaburzenia w rozwoju psychicznym i społecznym).
2. Szkody zdrowotne, psychiczne, moralne i materialne u członków rodzin osób uzależnionych (rozbicia rodzin, przemoc, demoralizacja nieletnich, znęcanie moralne i fizyczne).
3. Dezorganizacja środowiska pracy i straty ekonomiczne (wypadki w pracy, absencja, obniżenie sprawności produkcyjnej).
4. Naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, przestępczość osób uzależnionych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, wykroczenia w miejscach publicznych).
5. Naruszenie prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi (sprzedaż alkoholu bez zezwolenia oraz osobom nieletnim i nietrzeźwym).

Organy władzy i administracji państwowej i samorządowej obowiązane są do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu propagowanie trzeźwości we wszystkich dziedzinach życia, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużycia alkoholu.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Rozdział II Zadania do realizacji w 2019 roku

1. Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin:
 - Zapewnienie każdemu uzależnionemu od alkoholu i jego rodzinie możliwości bezpłatnego korzystania z pomocy Niepublicznej Poradni Leczenia Uzależnień
 - Prowadzenie zgodnie z zawartymi kontraktami zajęć terapeutycznych przez Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień
 - Finansowanie ponadpodstawowych programów pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin
 - Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób uzależnionych i ofiar przemocy, oraz stworzenie sieci informacji o jego działaniu

2. Udzielenie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej:
 - Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin
 - Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową
 - Organizacja szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych np., pedagogów szkolnych stykających się z problemem przemocy domowej i alkoholizmu
 - Popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach przeciwdziałania przemocy i współpraca różnych instytucji w tej dziedzinie
 - Zbieranie i udzielanie informacji na temat dostępu do wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ofiar przemocy
 - Współdziałanie z OPS w udzielaniu bezpośredniej pomocy rodzinom z problemem
 - Finansowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach pozalekcyjnych:
 - Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców
 - Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (rodziny alkoholowe, Zespół Ognisk Wychowawczych i inne)
 - Finansowanie i organizowanie konkursów i imprez kulturalnych i sportowych w placówkach oświatowych związanych tematycznie z uzależnieniami
 - Wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych i wychowawców klas
 - Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki przeciwalkoholowej
 - Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych w szkołach i dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w rejonach zagrożonych patologią społeczną
 - Włączenie do działań organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych i wszystkich instytucji mogących pomóc w prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej wśród dzieci i młodzieży
 - Udostępnienie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury) i prasy specjalistycznej
 - Udzielanie pomocy materialnej w postaci stypendiów uczniom zdolnym, z rodzin biednych, patologicznych z problemem alkoholowym
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, pomagającej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
 - Wspieranie działalności klubów abstynenckich i trzeźwościowych funkcjonujących w mieście
 - Finansowanie działalności Jastrzębskiego Telefonu Zaufania „Kontakt”
 - Dofinansowanie bieżącej działalności Zespołu Ognisk Wychowawczych dla dzieci z rodzin patologicznych
 - Wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w mieście
 - Pomoc w działalności szkoleniowej prowadzonej w wybranych środowiskach
 - Realizacja nowych programów profilaktycznych i szkolenie ich realizatorów
 - Współpraca w prowadzeniu i dofinansowanie programów profilaktyki przeciwalkoholowej i przemocy w rodzinie
 - Współdziałanie ze wszystkimi instytucjami, które chcą i mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych pojawiających się na terenie naszego miasta
 - Współdziałanie z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne i ochronę zdrowia, współuczestniczącymi w rozwiązywaniu pojawiających się problemów alkoholowych w mieście
5. Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących reklamy, promocji i sprzedaży napojów alkoholowych oraz substancji psychotropowych lub środków odurzających.

6. Ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ustalanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży napojów alkoholowych.
7. Wspierania działań na rzecz zatrudnienia socjalnego ograniczającego wykluczenie społeczne osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Rozdział III

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej - Główny Specjalista - Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, którego zadaniem jest:
 - a) Działanie na rzecz tworzenia i wzmacniania lokalnej koalicji trzeźwości, szukanie poparcia dla działań na rzecz zmniejszenia rozmiarów problemów alkoholowych
 - b) Inicjowanie i wspieranie merytoryczne i finansowe działań profilaktycznych na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych
 - c) Gromadzenie i upowszechnianie informacji o programach i podmiotach działających na rzecz profilaktyki i uzależnień i współpraca z nimi
 - d) Przygotowanie wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przekładanie Prezydentowi Miasta:
 - projektu Gminnego Programu
 - projektu preliminarza na jego wykonanie
 - sprawozdania z jego realizacji
 - e) Wspieranie merytoryczne i finansowe programów terapeutycznych i interwencyjnych realizowanych przez instytucje, organizacje i podmioty pozarządowe na terenie gminy, diagnoza problemu
 - f) Kontrolowanie przebiegu realizacji Gminnego Programu oraz wykorzystania środków finansowych przez instytucje i podmioty realizujące poszczególne zadania
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest:
 - a) Współtworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - b) Wydawanie opinii dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży co do ich zgodności z uchwałami Rady Miasta
 - c) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
 - d) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu alkoholizmowi
 - e) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży
 - f) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
 - g) Wspieranie działań prowadzących do ochrony przed przemocą w rodzinie
 - h) Występowanie z propozycjami odnośnie budżetu profilaktyki uzależnień
 - i) Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń
3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - a) Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniu wyżej wymienionej Komisji
 - b) Wysokość wynagrodzenia o którym mowa powyżej uzależniona jest od obowiązującej wysokości minimalnego wynagrodzenia
 - c) Wynagrodzenie członka Miejskiej Komisji za każdorazowy udział w jej posiedzeniu wynosi 15% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2019 roku
4. Instytucje, Organizacje Pozarządowe i Ruchy Samopomocowe:
 - a) Klub Abstynenta „Arka”

W klubie prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla

osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta

- b) Jastrzębski Klub Trzeźwości „Karlik” działający przy parafii św. Katarzyny
W klubie prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta
 - c) Zespół Ognisk Wychowawczych
Znajdują tam pomoc i opiekę dzieci z rodzin patologicznych, rozbitych i z problemem alkoholowym
 - d) Inne instytucje, organizacje i ruchy samopomocowe działające na terenie miasta i prowadzące działalność profilaktyczną dotyczącą uzależnień
5. Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień
Zgodnie z zawartymi kontraktami zatrudnieni tam specjaliści udzielają pomocy osobom uzależnionym, oraz ich rodzinom, prowadzą programy terapeutyczne, leczenie farmakologiczne oraz kierują na leczenie w ośrodkach zamkniętych, gdy istnieje taka potrzeba.
6. Ośrodek Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest:
- a) udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia i przemocy
 - b) utrzymanie kontaktu ze szkołami i pomoc dzieciom z rodzin patologicznych (alkoholizm, przemoc)
 - c) udzielanie pomocy materialnej w formie stypendiów uczniom biednym, zdolnym, z rodzin patologicznych z problemem alkoholowym
 - d) współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym
 - e) prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej
 - f) organizacja, popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach dotyczących uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz współpraca z różnymi instytucjami w tej dziedzinie
 - g) organizacja i finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych i superwizji dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego
 - h) prowadzenie grup wsparcia dotyczących uzależnień i przemocy domowej
 - i) przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej
 - j) podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej związanej z problemem alkoholowym i przemocą
7. Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Zakład Karny, które jako jednostki powołane do kontroli przestrzegania prawa i porządku publicznego mają kontakt z osobami uzależnionymi i rodzinami patologicznymi, oraz są włączone do współpracy z Prokuraturą i Sądem. Dokonują również kontroli warunków sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. Prowadzą działania prewencyjne i edukacyjne w placówkach oświatowych i na terenie miasta.
W ramach Prewencji Policja i Straż Miejska prowadzi w szkołach naszego miasta działania profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy domowej, które mają na celu ustrzec dzieci i młodzież przed tymi zjawiskami.
8. Urząd Miasta i Miejski Ośrodek Kultury, oraz inne instytucje, które poprzez organizowanie imprez sportowych i kulturalnych dają możliwość spędzenia wolnego czasu bez alkoholu, rozwijają sportowe i kulturalne zainteresowania oraz promują styl życia wolny od uzależnień.
9. Urząd Miasta i placówki oświatowe, których działalność wychowawcza nakierowana jest na eliminowanie zjawisk patologii społecznej. W szkołach prowadzone są programy edukacyjne i informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, prelekcje i pogadanki dotyczące zjawisk patologicznych takich jak przemoc domowa i alkoholizm, organizowane są konkursy z tematyki uzależnień, w niektórych szkołach działają świetlice opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych. Wszystkie te działania mają uświadomić dzieci i młodzież czym są wszelkie uzależnienia, do jakich niebezpieczeństw prowadzą i jak się przed nimi bronić.

10. Urząd Miasta organizuje lokalne kampanie promujące zdrowy i trzeźwy styl życia np. Jastrzębska Promenada Trzeźwości, Jastrzębskie Dni Promocji zdrowia i inne, oraz bierze udział w kampaniach ogólnopolskich np. Biała Wstążka.
11. Organizacje młodzieżowe, które w swoich programach mają działania promujące życie bez używek i swoim działaniem wskazują co robić aby być wolnym od nałogów.

Rozdział IV

Wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zestawienie wydatków w rozbiciu na jednostki bezpośrednio realizujące zadania

Dział 851 Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

1. Ośrodek Pomocy Społecznej	
Pomoc rodzinom z problemem alkoholowym w tym:	573.187,00
Świadczenia społeczne, stypendia oraz inne formy pomocy,	
szkolenia pracowników, Punkt Interwencji Kryzysowej,	
kampanie społeczne i informacyjne i inne	
2. Zespół Ognisk Wychowawczych	
Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych	284.702,00
3. Placówki oświatowe – szkoły	29.410,00
4. Szkoły podstawowe prowadzące świetlice opiekuńczo-wychowawcze	552.182,00
5. Wydział Polityki Społecznej i Mieszkaniowej– Główny Specjalista	
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	232. 611,00
Profilaktyka na terenie miasta wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	
6. Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna	59.496,00
Działalność telefonu zaufania „ Kontakt „	
7. Straż Miejska	
Działalność profilaktyczna w szkołach i w mieście	10.000,00
 Razem 1 – 7	 <u>1.741.588,00</u>

Rozdział V **Postanowienia końcowe**

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2019r. jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Jastrzębia - Źródło na lata 2016 - 2020.